Llengua oneida

Oneida oʊˈnaɪdə[3] és una llengua iroquesa parlada principalment pels Oneida als estats de Nova York i Wisconsin, i la província canadenca d'Ontàrio. Hom calcula els parlants nadius en uns 250. S'han posat en marxa esforços de revitalització lingüística. En 1994, la majoria dels parlants oneida vivien al Canadà.[4]

Oneida	
OnʌyotaʔaːKa	
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
883 (2000)[1] 200 (2010)[2] principalment a Wisconsin, Ontàrio	
Parlat a	Estats Units, Canadà
Autòcton de	Ontàrio
Classificació lingüística	
(Macro-sioux?) ▪ Llengües iroqueses ▪ Iroquès del Nord ▪ Iroquès del Llac ▪ Cinc Nacions ▪ Mohawk-oneida ▪ **Oneida**	
Codis	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	one
ISO 639-3	one
Glottolog	onei1249 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/onei1249)
Ethnologue.com	one (http://www.ethnologue.com/language/one)
UNESCO	1535 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-1535.html)
IETF	one
Endangeredlanguages.com	1921 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/1921)

Contingut

Situació dels oneida

Fonologia
- Consonants
- Al·lòfons
- Vocals

Referències

Bibliografia

Enllaços externs

Situació dels oneida

Històricament, la tribu oneida es troba a l'estat de Nova York en el que avui és l'àrea d'Utica. Durant la primera meitat del segleXIX grups significatius d'Oneida emigrar a Wisconsin i Ontario com a resultat del desplaçament impulsat per l'Estat de Nova York després de la Guerra Revolucionària Americana [5] Avui la població a Nova York inclou uns 1.100 membres registrats en la atribu,;[6] approximdament 16.000 a la tribu de Wisconsin. La majoria d'aquests individus parlen anglès i utilitzen oneida com a segona llengua, si de cas. Altres oneida viuen a Ontario, a la Reserva de les Sis Nacions.

En 1991, 200 parlants oneida residien a la Nació Thames (Ontario) Nation, i 50 a Wisconsin.[7] Igual que molts pobles amerindis, els Oneida adoptaren i assimilaren individus d'altres tribus capturats en la guerra, i que aprendrien Oneida.[8] Avui dia la gran majoria dels parlants actuals són descendents d'oneida.

Fonologia

Les tables presenten els fonemes de l'oneida.[9]

Consonants

	Bilabial	Dental	Lateral	Palatal	Postalveolar	Velar	Glotal
Oclusiva		t t				k k kw kʷ	ʔ ʔ
Fricativa		s s					h h
Africada					ts ʦ		
Nasal		n n					
Líquida			l l				
Semivocal	w w			y j			

Al·lòfons

L'oneida, com les altres llengües iroqueses, no distingeix pas entre consonants sordes i sonores. Davant d'una vocal la majoria d'oclusives, fricatives i africades, *t*, *k*, *kw*, *s*, *ts* esdevenen sonores.[10]

Vocals

	Anterior	Central	Posterior
Tancada	i i		u ũ
Mitjana	e e	ʌ œ̃	o o
Oberta		a a	

Referències

1. Cens dels EUA de 2000 (http://www.mla.org/map_data_results&mode=lang_tops&SRVY_YEAR=2010&lang_id=930), el 89,30% a Wisconsin i el 5,84% a Nova York
2. Llengües ameríndies segons el cens de 2010 (https://www.census.gov/prod/2011pubs/acsbr10-10.pdf)
3. Laurie Bauer, 2007, *The Linguistics Student's Handbook*, Edinburgh
4. Moseley, Christopher and R. E. Asher, ed. *Atlas of World Languages* (New York: Routelege, 1994) p. 7
5. Michelson 4.
6. Wonderley xiii.
7. See Ethnologue's page (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=one).
8. Wonderley 14.
9. Lounsbury 1953, p. 27.
10. Lounsbury 1953, p. 28-30.

Bibliografia

- Elm, Demus, and Antone, Harvey. 2000. *The Oneida Creation Story*. Ed. Floyd G. Lounsbury and Bryan Gick. Lincoln, NB: University of Nebraska Press,
- Gregory, Traci. "Breaking down the Ruling on the Nation's Properties," *Central New York Business Journal* 6 Jun 2008: 3.
- Gregory, Traci. "Six Suits Filed Against Oneida Land-into-Trust Decision." *Central New York Business Journal* 27 Jun 2008: 5.
- Michelson, Karin. 1988. *A Comparative Study of Lake-Iroquoian Accent*. Dordrecht, Netherlands: Kluwer Academic Publishers,
- Michelson, Karin E. and Doxtator, Mercy A. 2002. *Oneida-English / English-Oneida dictionary*. Toronto : University of Toronto Press, 1200 pages. ISBN 0-8020-3590-6
- Wonderley, Anthony. 2004. *Oneida Iroquois Folklore, Myth, and History*. Syracuse, NY: Syracuse University Press,

Enllaços externs

- language Oneida Indian Nation Language Project (http://www.oneidaindiannation.com/culture/language)
- Oneida (http://www.languagegeek.com/rotinonhsonni/oneida.html)
- Oneida Language Tools (http://www.uwgb.edu/oneida/)
- How to count in Oneida (http://www.languagesandnumbers.com/how-to-count-in-oneida/en/one/)

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Llengua_oneida&oldid=24246698»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 25 jul 2020 a les 01:18.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.